У пошані до піонерів – лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 29. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 13-го ЛЮТОГО 1970 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 13, 1970 No. 29. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 11 лютого 1970

В АМЕРИЦІ

КАНАДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР П'ЄР ЕЛЛІОТ ТРУДО на окремій конференції в Оттаві закликав бизнесменів не збільшувати цін на товари в цьому році, щоб не збільшувати інфляції. Прем'єр закликав і робітництво до того, щоб не вимагало більших заробітнків, але на конференції не було представників зорганізованого робітництва, яке відмовилося вислати своїх делегатів. Трудо просив бизнесменів вдоволитися меншими прибутками, але не збільшувати цін. На зборах було 275 виконних директорів різних компаній. Присутні оваційно вітали прем'єра, але вони з з гумором прийняли слова одного бизнесмена, який в дотепвій формі висловив сумнів в те, чи заклик прем'єра матиме успіх.

СЕКРЕТАР ПРАЦІ ДЖОРДЖ П. ШУЛЦ повідомив, що т. зв. „філядельфійський плян" пошириться на 18 інших більших міст, якщо вони самі не матимуть свого власного пляну, щоб припинити расову дискримінацію при затруднюванні робітників при будівлях, що їх кошти становлять більше як 500,000 долярів, і які користають із федеральних фондів. Досі цей плян застосовано у Філядельфії, його мають поширити на інших 18 міст: Чикаґо, Піттсбурґ, Бостон, Дітройт, Атлянта, Лос Анджелес, Сіятел, Гюстон, НюЙорк, Сан Франсіско, Ст. Луїс та інші. При будовах за принаймні частину федеральних фондів, треба буде затруднювати такий відсоток негритянських і порторіканських робітників, скільки їх є в даній місцевості.

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ ЛІНДЗІ ТУРБУЄТЬСЯ тим, що молодь курить маріхуану та заживає інших наркотиків. Він розмовляв на цю тему з Говардом Дж. Семюелсом, кандидатом на губернатора Ню Йорку, син якого був минулого року заарештований за те, що в нього знайдено гашиш. Посадник Ліндзі заявив, що він не знає, чи його діти - доньки у віці 19-ох, 16-ох і 14-ох років не є в полоні наркотиків, бо молодь в цьому віці є хитро-мудра, вона бачить гіпокризію своїх батьків, які самі курять тютюн і п'ють алькогольні напої, але чує, що ці самі старші радять молоді не пити і не курити. Батьки повинні втішатися таким довір'ям своїх дітей, щоб діти були послушні та вірили своїм батькам у всіх справах.

У СВІТІ

У СТРАСБУРЗІ ВІДКРИТО в минулий понеділок 4-денну конференцію з участю 300 осіб, репрезентантів з 24-ох держав, між ними 4-ох князів і міністрів від 9-ох держав. Конференція присвячена справі боротьби проти занечищування землі, повітря і води. Чоловік королеви Єлисавети II, Філіп Единбурзький, який прибув туди разом із своїм сином, наступником престолу Чарльсом, виголосив промову з указуванням на трагічне занечищення американського озера Ірі в Огайо, в якому — як він зажартував — людина не всилі втопитися, а просто розкладається.

У ЛЕНІНГРАДІ ЗАСУДЖЕНО 23-річного норвежського студента, який розкидав перед одною крамницею летючки з протестом проти переслідування совєтських інтелектуалів, на рік кацету. В найближчих днях мають ще судити двоє молодих італійців та одного бельгійця, які демонстрували у Москві в користь в'язнених інтелектуалів. Прокуратор вимагав двох років в'язниці.

В ІТАЛІЇ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ криза уряду. Президент Джузеппе Сараґат відбув нараду з 33-ма колишніми італійськими президентами, прем'єрами та партійними лідерами про можливості розв'язання цієї кризи. Сараґат нараджувався окремо з колишнім прем'єром Джованні Гронкі, але припускають, що новим прем'єром стане знову Маріяно Румор, який зрікся, не мавши тривкої парляментарної більшости.

НАД СУЕЗЬКИМ КАНАЛОМ ЗАКРИТО знову один обсерваційний пункт військової місії Обєднаних Націй, встановленої для зберігання перемир'я між Ізраїлем та його арабськими сусідами. З 20-ох таких обсерваційних пунктів, встановлених по обох берегах Суезького каналу, треба було закрити вже 5, внаслідку сильного пошкодження гарматнім вогнем і летунським бомбардуванням. Коли Ізраїль збудує нове сильніше протилетунське схоронище, то вернуться туди обсерватори від Об'єднаних Націй. Єгипет офіційно зірвав перемир'я літом минулого року й від того часу у практиці не існує т. зв. демаркаційної зони.

ДО КАМБОДЖИ ПОМИЛКОВО ЗАПЛИВ американський стежний човен, що плив рікою Меконґ в Південному В'єтнамі з 5-ма членамя залоги. Кордон Камбоджи від сторони Південного В'єтнаму визначений дуже невиразно. Вояки Камбоджи схопили човен і його залогу за 6 миль в глибині тієї країни. ЗСА звернулися до уряду Камбоджи з просьбою звільнити човен і моряків, запевнивши, що вони не мали заміру порушувати суверенність території Камбоджи.

ЄРАРХІЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ СОЛІДАРИЗУВАЛАСЯ з Папою Павлом VI у справі целібату. Кардинал Франсуа Марті і 110 єпископів висловилися проти становища єрархії в Голляндії, яка заявилася за скасування обов'язкового целібату. Але у Франції також існує організація ліберальних римо - католицьких духовників під назвою „Виміна діялогів", яка нараховує коло 600 членів, і вони ставлять під сумнів обов'язковий целібат. Щораз частіше трапляється, що французький католицький духовник зрікається свого стану й одружується.

ДОПОМОЖІТЬ ДОПОМОГТИ!

По багатьох наших громадах широко розгортається акція допомоги потерпілим від землетрусу українцям в Югославії збіркою фондів і одягів та взуття. Злучений Амер.-Укр. Допомоговий Комітет - звертається з гарячим проханням до тих громадян і громадянок, які розпоряджають вільним часом, щоб вони зголошувалися до збірних пунктів у своїх громадах та допомогли сортувати і опаковувати одяг і висилати його до збірного магазину ЗУАДК в Джерзі Ситі. Добровільних працівників потрібно зокрема в цьому головному магазині в Джерзі Ситі, адреса якого подана вгорі на 3-ій сторінці. Особисто або телефоном зголошуватись до дир. Маріяна Коця.

Секретар оборони Лерд і ген. Вілер переводять інспекцію у В'єтнамі

Сайґон. — Секретар оборони Мелвін Лерд і голова шефів об'єднаного штабу ЗСА прибули до Південного В'єтнаму на однотижневу інспекцію військ ЗСА і перевірення, наскільки поступає вперед програма „в'єтнамізації" В'єтнамської війни. Секретар оборони Лерд заявив журналістам, що до 15 квітня ц. р. число американських вояків у В'єтнамі зменшиться на 115.000 у порівнанні до стану перед приходом Ричарда Ніксона до влади. Дальше відкликування військ із В'єтнаму залежне, як було й досі, від трьох чинників: поступу на Паризькій конференції, стану воєнних операцій у В'єтнамі й зросту сили південно - в'єтнамської регулярної армії. Мелвін Лерд заявив, що ціллю приїзду його і генерала Ерла Вілера є допомогти до покращання і приспішення програми „в'єтнамізації" та підведення дотеперішніх її підсумків. Він запевнив також, що американський Уряд не втратив надію, що на Паризькій конференції прийде зворот у сторону ділових переговорів, але, коли б комуністи не змінили свого несприйнятливого становища, то „будемо мати іншу проґраму, що заступить „в'єтнамізацію".

ЗСА і СССР підписали договір про поширений культурний обмін

Вашингтон. — У вівторок 10 лютого ц. р. З'єднані Стейти і Совєтський Союз підписали новий договір про культурний обмін, вже 7-ий з черги, почавши від 1958 року. Цим разом, всупереч недавньому обмеженню культурного обміну Совєтами ніби у зв'язку з В'єтнамською війною, самі Совєти запропонували поширити рямці того культурного обміну, на роки 1970 і 1971. Змінений настрій у кремлівських володарів виявився також у факті, що переговори в цій справі тривали всього один тиждень. За новою умовою збільшено число обопільних гостинних імпрез, збільшено число професорів і студентів, як теж допущено відвідини парляментаристів з обох сторін, дармащо совєтський Верховний Совєт не може рівнятись до американського Конґресу, бо насправді в совєтській диктаторській системі всі постанови приймає Політбюро, а Верховний Совєт є тільки фікцією парляментаризму з обов'язком затверджувати всі постанови партійної верхівки. В цьому й наступному році прибудуть до ЗСА з виступами московський Большой оперний театр, балет Мойсеєва, цирк на льоді і сибірський хор народних пісень. Московська фільгармонічна оркестра тепер виступає в Америці. У студійній виміні ЗСА і СССР будуть обмінюватись 40-ма, замість 30-ох, студентами і 20-ма, замість 10-ох, професорами. Американський координатор тієї студійної виміни, проф. Роберт Бирнс з Індіяна-університету, ствердив був, що совєтські власті шпикують, тероризують і шантажують американських студентів, але Державний Департамент рішив продовжувати той експеримент.

Президент предложив Конґресові плян очищувати воду й повітря

Вашинґтон. — Президент Ніксон 10-го лютого звернувся до Конґресу з широкою програмою очищувати повітря й воду та збільшити парки й місця для відпочинку населення. Президент у своїм зверненні пригадує, як то в минулому віці вели американці грабункову політику у відношенні до управної ріллі, і звертає увагу, що в цьому столітті таку саму політику стосується до запасів води та до повітря. Ніксон вказує на це, що задовго ведеться грабункову політику до природних ресурсів, і що треба конче її припинити, поки ще не пізно, щоб майбутні покоління не нарікали на нас. Президент пропонує видати на зберігання природних ресурсів, головним чином на очищування повітря й води, 10 більйонів долярів, 6 мільйонів мали б видати міські самоуправи, а 4 більйони давав би Федеральний Уряд. Президент плянує ступнево зменшувати те занечищення повітря, яке спричиняють авта, а вкінці проєктує п'ятирічну програму, щоб таки випродукувати таке авто, яке не занечищувало б повітря. В Президентовому зверненні говориться і про кари для тих промислових корпорацій, які не будуть діяти згідно з законом, і будуть занечищувати воду або повітря.

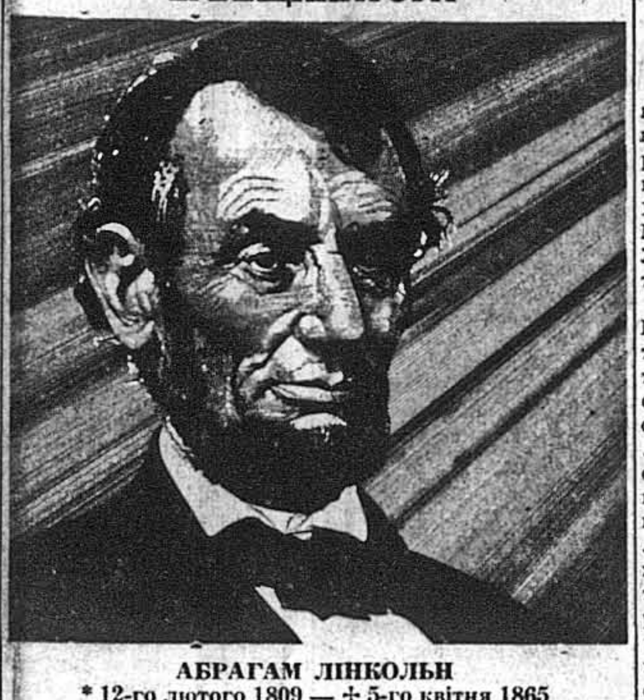
П'ять панелістів погоджуються в тому, що економіка вступила в рецесію

Ню Йорк. — В готелі Валдорф Асторія п'ять панелістів промовляли до 2,000 банкірів, погоджуючися в тому, що економіка ЗСА вже вступила в рецесію, яка може потривати довший час і спричинити збільшення числа безробітник. Рецесія може травня так довго, поки новий голова Федеральної Резервової Ради Артур Ф. Бирнс не уважатиме, що йому вдалося спинити інфляцію. Майже всі панелісти передбачали не прихильний час для біржових акцій. Панелісти твердили, що не буде полегші в отримуванні кредитів, бо відсотки не будуть зменшені. Число безробітних може збільшитися так, що з цього почнуть критики Уряду робити політичний капітал. Глибока рецесія тепер не можлива, бо Уряд має засоби приспішувати темп збільшення економіки.

Крайове Товариство Плянування обороняє урядовий проєкт збалянсованого бюджету

Вашинґтон. — Крайове Товариство Плянування приєдналося до тих, які твердять, що ЗСА мусять мати федеральний бюджет із надвишкою, і то не так тому, щоб поборювати інфляцію, а на те, щоб збільшити ощадності, потрібні для інвестицій. Більші інвестиції в різні підприємства, головним чином в будівельний промисл, конче потрібні, і вони мали б бути з ощадностей, бо коли вони походили б тільки із кредитів, тоді позички були б із високими відсотками, або Уряд мусів би давати капітали зі своєї бюджетової надвишки. Президент Ніксон в бюджетовому зверненні домагався надвишкового бюджету, щоб можна було надвишку використати на збільшення руху в будівельному промислі.

В РОКОВИНИ ВЕЛИКОГО ЕМАНЦИПАТОРА

АБРАГАМ ЛІНКОЛЬН
* 12-го лютого 1809 — ✝ 5-го квітня 1865

СССР розміщує далекосяжні керовані ракети в інсталяціях, призначених для ракет із середнім засягом

Вашингтон. — Американська розвідка дізналася про те, як СССР хоче обдурити Америку тим способом, що далекосяжні ракети з засягом 6,000 миль розміщують в тих совєтських інсталяціях, які призначені для ракет із засягом тільки 1,000 миль. Ці далекосяжні керовані ракети розміщено вже в двох місцях в „південно-західній Росії", окремо від приміщень для інших далекосяжних ракет. Ракети з засягом однієї тисячки миль призначені на випущення на країни Европи. Ракети з засягом 6,000 миль можуть бути вжиті проти ЗСА. Американські ліберали в Конґресі критикують Уряд Ніксона за те, що плянує розміщувати керовані ракети. Вони твердять, що Ніксон спровокує СССР до перегонів у зброєнні, а тепер виявляється, що СССР розміщує свої ракети, не чекаючи на це, що робить Уряд ЗСА, і що говорять ліберали в Конґресі цієї країни. СССР має 1,500 керованих ракет, а ЗСА — 1,054. Але ЗСА мають ще 656 ракет на підводних човнах, і мають 450 далекосяжних бомбовиків.

Лявіна вбила у Франції 39 лещатарів

Париж. — В місцевості Валь д'Ізер у Франції, недалеко швайцарського й італійського кордонів, величезна лявіна зсунулась з узбіччя високої на 7.000 стіп гори Ле Дом і впала на готель-схоронище для лещатарів та аматорів інших зимових спортів. Маси снігу вдерлися вікнами й дверима в готель і вбили 39 осіб, здебільша молодих французів, та поранили дальших 37 осіб. Катастрофа сталася о год. 8 ранку, коли в їдальні було багато осіб на сніданку. В готелі було тоді взагалі всіх 200 осіб. Водночас шалений буревій зірвав з готелю дах. Рятункова акція страшенне утруднена внаслідку засипання звалами снігу доступів до тієї місцевости. Французький президент Жорж Помпіду назвав ту катастрофу національною трагедією і вислав на місце катастрофи міністра внутрішніх справ Раймонда Марселлена.

Арабські терористи виконали атентат у Мюнхені

Мюнхен. — Три арабські терористи вкинули в минулий вівторок 10 лютого ц.р. дві гранати до автобусу, що розвозив пасажирів по мюнхенському летовищі, як також кинули ґранату до ждальні ізраїльської летунської лінії Ель Аль на летовищі. Внаслідку згинув один ізраїльський громадянин і багато було ранених, між ними пілот і його помічник. Між трьома атентатниками й поліцією вив'язалась стрілянина: всіх трьох терористів арештовано. Припускають, що атентат був звернений проти сина ізраїльського військового міністра Моше Даяна, актора, який летів тим літаком з Ізраїлю до Лондону. Всі інші пасажири теж саме мали за ціль — Лондон. Син Може Даяна, Асааф Даян, сидів тоді вже в літаку.

А. Кириленко виступав у Франції, атакував комуністичний Китай

Париж. — На з'їзді комуністичної партії Франції в м. Нантер з довгою промовою виступив член ЦК КПСС А. Кириленко. Використавши трибуну з'їзду для прославлювання російської комуністичної партії та Леніна, А. Кириленко обережно уникнув втручань у внутрішні справи камуністичної партії Франції, котра переживає чергову кризу: з партії викинули одного з її головних ідеологів, значна частина партійців хилиться в сторону комуністичного Китаю, виникли розбіжності і щодо тактичних заходів комуністів у Франції і їхніх намагання захопити владу в тій країні. Московський промовець, не згадуючи про французьку комуністичну про-китайську фракцію, заявив: „Ми запропонували китайському урядові розпочати переговори в прикордонних питаннях, які б могли привести до вреґулювання відносин між нашими державами. На жаль, у той час, коли йдуть переговори у Пейпінгу, дедалі більше роздувається в Китаї злісна антисовєтська кампанія, підсилюється воєнна психоза".

У ДЕНЬ ЛІНКОЛЬНА

З уваги на День Лінкольна 12-го лютого, це число „Свободи" друкується в середу, 11-го лютого, з датою п'ятниці, 13-го лютого. „Свобода" з датою 12-го лютого не появиться.

УПЦ в ЗСА жертвує і закликає до пожертв для потерпілих від землетрусу українців в Юґославії

Бавнд Брук, Н. Дж. — „Українське Православне Слово", офіціяльний орган Української Православної Церкви в ЗСА, у числі з лютого 1970 р. подав п. з.: „ДОПОМОЖІМО УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ЗЕМЛЕТРУСУ" таке повідомлення:

„При кінці минулого року Югославія пережила велику трагедію, — на значній частині її території відбувся сильний землетрус. Крім численних жертв у людях, землетрус знищив чимало осель, громадських будинків, церков, шкіл та мешкальних домів. Багато людей залишились не тільки без даху над головою, але й стратили весь свій життєвий дорібок. Цей жахливий землетрус охопив і терен Крижовецької округи, на якому скоро вже 250 років живе численна група українських переселенців з Зах. України. Понад 5 000 осіб з цієї української групи знайшлися в надзвичайно тяжких обставинах. Багато людей ще досі мешкає в провізоричних шатрах. Серед цих людей багато старших віком, чимало хворих, особливо дітей.

З закликом до негайної допомоги потерпівшим звернувся до всіх українців у вільному світі тамошній український греко-католицький Архиєпископ Гавриїл Букатко. Його заклик зустрівся з щирим відгуком у всіх країнах українського розселення в світі. Акцію допомоги в ЗСА очолили УККА і ЗУАДК. Останній вислав на місце землетрусу свого представника, щоб нав'язати безпосередній контакт з потерпівшими та на місці виявити їхні потреби. Консисторія нашої Церкви в ЗСА, ще на початку січня, переслала до Юґославії 250 дол. та ставить справу дальшої допомоги на сесії Ради Митрополії, що відбудеться 12-13 лютого ц. р. Одночасно з цим Консисторія звертається до Отців Настоятелів та управ парафій і сестрицтв з закликом до переведення збірки на допомогу потерпівшим від землетрусу. Пожертви пересилати до Консисторії, зазначуючи, що призначені вони на допомогу жертвам землетрусу в Юґославії.

Українські мистці в Торонті — землякам у Юґославії

Торонто. — Українські мистці виступлять у неділю 15 лютого о 7-ій год. вечора в Українському Домі з доброчинним концертом на користь потерпілих від землетрусу в Юґославії. Концерт відбудеться під патронатом Української Католицької Єпархії та Відділу Суспільної Служби Канади. На концерті безкоштовно виступлять: квартет „Верховина", сопрано Соня Сахно, відомий артист і співак-баритон Григорій Ярошевич-Манько, баритон Андрій Сорока, танцювальний ансамбль при УНО „Калина" та дівочий хор під тією ж назвою. Володимир Довганюк виступатиме з гумористичною точкою. Акомпаньюватимуть різним виконавцям: Стефа Клос, Антоніна Ярошевич, Галина Голинська, Зенон Лавришин.

Вийшла друком англомовна книга д-ра М. Стахова і проф. Я. Штендери про Західню Україну

Скрентон, Па. — Тут у Видавництві Української Науково-Історичної Бібліотеки та в рямках Наукового Т-ва ім. Шевченка тількищо появилася друком в англійській мові велика наукова праця проф. д-ра Матвія Стахова та проф. Ярослава Штендери з університету Південної Дакоти про „Західню Україну на переломі історії Европи 1918-1923". Передмову до цієї книги ,що разом із заввагами, бібліографією та індексом та змістом має 324 сторінки друку, написав покійний президент НТШ проф. д-р Р. Смаль-Стоцький.

Проф. д-р Матвій Стахів

Книга написана методою документації, тобто з наведенням повністю або у важливіших вийнятках документів українського законодавства і урядових деклярацій, на яких сперте будівництво начальної і місцевої влади та реалізація соборного державного будівництва. Також широко використано інші джерела, — чужі дипломатичні явні в тому часі і тайні архівні документи українські, американські, британські, французькі, австрійські, польські і російські та різні історичні праці і спогади, свої і чужі. Особливо треба підкреслити, що праця представляє не лише українську сторону в дії, але також у

(Закінчення на стор.3-ій)

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

У НЕДІЛЮ ВІДКРИЄТЬСЯ ВИСТАВКА Г. МАЗЕПИ

Ню Йорк. — Заходами Музею Української Народної Творчости Союзу Українок Америки та з ініціятиви власниці мистецької ґалерії п-ні Ольги Соневицької — цієї неділі, 15-го лютого о год. 1:30 відкриється в Українському Інституті Америки виставка картин видатної малярки Галини Мазепи з Венесуелі. Це її перша індивідуальна виставка в Ню Йорку, де громадянство мало недавно змогу оглядати першу індивідуальну виставку іншої видатної мисткині — Софії Зарицької з Франції. Галина Мазепа надіслала на цю виставку 25 нових образів.

ДОПОВІДЬ ПРОФЕСОРА ЮРІЯ ШЕВЕЛЬОВА ПРО „ІСТОРІЮ РУСІВ"

Ню Йорк. — Відомий український учений - мовознавець, професор Колюмбійського Університету Юрій Шевельов матиме в суботу 14-го лютого ц. р. доповідь п. н. „Історія Русів" очима мовознавця. Відбудеться доповідь в рямцях Пленарної Конференції Української Вільної Академії Наук з участю ІІ історичної секції, о год. 6-ій веч. в приміщеннях УВАН при 206 Вест 100-а вул. в Ню Йорку.

СВОБОДА SVOBODA
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Небезпечні молитви

25 червня 1962 року, коли Найвищий Суд вирішив, що відчитування молитов у школах є протиконституційне, бо перечить 1-му Додаткові до Конституції, поважна частина американського громадянства з таким вирішенням справи не погодилася. Не погодилась тому, що Найвищий Суд, боронячи букву Конституції, не взяв на увагу практичних наслідків прогнання із школи молитов, які мають додатній вплив на мораль, на світогляд, на цілу духову структуру дітей і молоді. Признавши рацію скарзі проти молитов у школах в стейті Ню Йорку, яку зголосила одна атеїстка, Найвищий Суд пішов насправді по лінії тих нігілістичних кіл в Америці, які не хочуть, щоб молодь виховувалася в дусі християнської етики.

У реакції на те рішення, Шкільна Рада в містечку Нетконґ, в стейті Ню Джерзі, пішла наруку батькам і погодилась, щоб кожного дня за 5 хвилин перед початком навчання у місцевій школі хтось із учнів - добровільців відчитував перед учнями, що захочуть слухати, текст молитви з конґресового рекорду, яку виголошується перед кожним засіданням кожної палати Конґресу. Але стейтовий прокуратор рішив, що це також порушення Першого Додатку до Конституції, і наказав припинити ту практику. Стейтова Освітня комісія видала по цій лінії розпорядок Шкільній Раді Нетконґу, але ця остання того розпорядку не послухала. Справа опинилася в суді, і 6 січня ц. р. суддя Вищого Суду в стейті Ню Джерзі, Джозеф Г. Стамлер видав присуд, яким заборонив дальше відчитування молитов з Конґресового Рекорду, арґументуючи це своє рішення на 27-ох сторінках друку. Поруч з основним закидом, що школа в Нетконґу незаконно намагається обійти рішення Найвищого Суду, закинено теж, що це, властиво, образа для Церкви й релігії вважати тексти молитов, відчитуваних в Конґресі, за повновартісні молитви.

Справа молитов у Конґресі така: У Палаті Репрезентантів є постійний капелян Едвард Дж. Лач, у Сенаті Едвард Л. Р. Елсон, обидва протестанти. До твердих правил, що вони їх притримуються, є — запрошувати „гостей - духовників" різних віровизнань, триматися у своїх молитвах строго аполітичного й понадпартійного змісту і не переступати розміру 125 слів у своїх молитвах. Тому, що духовники - гості з національних груп, які виголошували молитви в роковини найбільших історичних подій, близьких серцю тих груп, вплітали в свої молитви патріотично - політичні нотки, окрема Комісія з 4-ох сенаторів вирішила в минулому році, щоб духовники-гості від національних груп не виголошували молитов у Конґресі в роковини даних історичних подій, а в якийсь інший день. Текст їх молитов все одно підлягав попередній цензурі. До речі, внаслідок цього молитви з нагоди роковин 22 січня відбулися цього року в Конґресі щойно 28 січня в Палаті Репрезентантів і 29 січня в Сенаті.

Все це дуже сумні справи. Для людей у західньому світі і для більшости американських громадян це вкорочування свободи виголошування молитов в школах та різних публічних місцях, що нібе є послідовним кроком конституційного розмежування Церкви і держави, подбає радше на похід проти релігії і Церкви, та ще й похід нелогічний і далеко непослідовний. Бож таки кожні наради в обох палатах Конґресу розпочинаються молитвою, а на всіх американських банкнотах виписане гасло „У Бога віримо". І по всій Америці люди різних віровизнань будують церкви, і щонеділі храми повні вірних.

Коли Перший Додаток до Конституції стверджує, що „Конґрес не може приймати закону, який шанував би встановлювання релігії", то зараз після тих слів додає: „або забороняв би виконування її". Громадяни не можуть зрозуміти, чому федеральний Найвищий Суд і тепер Вищий Суд в Ню Джерзі сперли свої присуди тільки на першій половині того Додатку до Конституції, знехтувавши другу половину. Судові присуди приймають люди, а люди можуть помилятися, тим паче, що їхній об'єктивізм обмежений, бо не всилі відірватися від світогляду судді. Обидва згадані вище рішення були помилкові, у життьовій практиці шкідливі. Можна передбачати, що в загальній глибокій реакції проти всіх занадто вільнодумних і ліберальних течій — прийде ревізія також тих постанов, і затріюмфує таки молитва.

Ярослав Курдидик

ПІДГОТОВА НОВОЇ ЗБРОЇ

Останнім часом військові коментатори так багато пишуть про нуклеарну зброю, головним чином про способи її вживання і про евентуальну проти неї оборону, що іноді створюється враження, нібито вся інша існуюча і підготовлювана зброя перестала існувати. Тим часом, переглядаючи фахову пресу, раз-у-раз натрапляємо на вістки, які підтверджують факт, що ЗСА, не зважаючи на всякого роду переговори в справі обмеження зброєнь, не хочуть залишитися позаду СССР, який в останньому десятиріччі добився значних успіхів у цій ділянці. Розбудова нової зброї в СССР є для Заходу загрозливою пересторогою, щоб він не тупцювався на одному місці.

Це факт, що в СССР випродуковано в останніх роках два нові типи танків — легкого розвідчого і важкого, наступально - оборонного призначення. Тим часом ЗСА на спілку із Західньою Німеччиною перевели дуже багато коштовних проб із танками МБТ-70 (Мейн Бетл Тенк-70). На ці проби Західня Німеччина витратила коло ста, а ЗСА понад 200 мільйонів долярів. Тому однак, що виготовлення перших зразків цього танка виявилось надто коштовним (1,800.000 н. марок), а відомий уже танк „Леопард", включаючи н а й модерніші вдосконалення, коштуватиме половину згаданої вище ціни, вирішено продовжувати його продукцію.

Крім того приспішено вдосконалюється в ЗСА танк „Кейлер", а продукцію МБТ-70 пересунено, не приливаючи дальших проб, до року 1975-го. Найбільшим мінусом МБТ-70 є його вага, яка перевищує 50 тонн. Отже, для европейських шляхів, зокрема їх підбудови, а також мостів він рішуче не підходить. Намагання йдуть тепер у тому напрямі, щоб МБТ-70 „обчімхати" і облегшити без шкоди для його опанцирення і боєздатности.

Куди цікавіші проби переводять тепер в Америці з так званою „промінною зброєю" З вісток, що їх подали „Евіейшен Вік" і „Текнікел Джорнел", виходить, що вже недалекий той час, коли можна буде використовувати ці нищівні промені для мілітарних цілей. Як повідомляє „Евіейшен Вік", за допомогою цієї нової зброї вдалося збити, щоправда з невеликої віддалі, одномоторовий літак. На вдосконаленні цих, як їх називають, „згущених променів" у лябораторіях Пентагон асиґнував свого часу 150 мільйонів дол., а тепер цю суму подвоїв. У фахових колах заповідають новому винаходові велике оборонне значення.

Фахівці вважають, що коли „промінну зброю" вдасться належно вдосконалити, її можна буде використовувати, як оборонну в глибокому запіллі для нищення ворожих літаків. У дальшому плянується використати її як протиракетну зброю. Але найперше, кажуть знавці, це проміння використовуватимуть для паралізування конвенціональної ворожої зброї. Вже тепер вдається „згущеними п р о менями" пробивати з віддалі кількох сотень метрів досить грубі сталеві плити.

В обговорюванні оборонної системи ЗСА секретар Лерд заявив перед Сенатською комісією, що хоч вище згаданому винаходові приділяється чимало уваги, поки його можна буде з належним ефектом використовувати, ЗСА мусять розбудовувати і вдосконалювати теперішню систему АБМ.

За останніми повідомленнями вчені Західньої Німеччини й Канади добилися значних успіхів у ділянці переносу „згущеної гарячі" у формі не лише променів, але й пальних газів.

З Оттави поінформовано, що дослідний відділ при уряді оборони під керівництвом д-ра Бовліє провів досить успішні проби із двоокисом вуглецю. Під дуже високим тиском використано перемет газу на таку віддаль, що всі дотеперішні осяги в цій ділянці стократно перевищено. Уряд оборони заявляє, що після відповідного вдосконалення це відкриття можна буде використовувати, не лише, як нищівну, але й як рушійну силу для далекого зв'язку, також як помічну силу для окремого типу знаряддя, що перекроює і зварює найтвердіші метали.

Дехто із учених фахівців твердив, що після вдосконалення обидвох вище згаданих винаходів вони можуть зайняти друге місце після винаходу атомової енерґії.

Науковці радять користуватись талою водою

Розтала снігова вода має чимало кращих властивостей, ніж звичайна вода з криниць чи річок. В Україні проведено досліди, які показали, що урожай огірків та редиски в теплицях подвоївся, коли рослини поливали теплою сніговою водою, такі ж висліди одержані і для ярої пшениці. Газета „Молодь України" з 25 січня сповіщала, що „життєдайний вплив снігових талих вод помітний теж на тваринах": п і двищується яйценосність курей, подвоюється приріст у поросят, яким давали пити талу снігову воду. Причина цього явища полягає в тому, що в талій воді є значно менше так. зв. важкої води, до складу якої входить елемент дейтерій. Цей елемент сповільнює деякі фізіологічні й хемічні реакції в живих організмах людського, тваринного і рослинного світу. Вважають, що саме значно менша кількість дейтерію в талій сніговій воді сприяє пришвидченому розвитку організмів, які таку воду споживають.

Е. Кравців

1917 РІК У СПОГАДАХ ВОЛОДИМИРА КЕДРОВСЬКОГО

В українській мемуаристиці, особливо ж часу визвольних змагань, полковник Володимир Кедровський займає видатне, одне з перших місць. Широким колам читачів він відомий із своїх спогадів і статтей, друкованих в західньоукраїнських газетах і журналах, календарях і збірниках 1920-их і 1930-их років, в тому числі і в „Свободі", редактором якої Володимир Кедровський був протягом довгих років, та в календарях - альманахах УНСоюзу. Деякі із цих спогадів були видані й окремими книжковими виданнями і залишаються сьогодні цінними позиціями в новій історіографії України.

Після опублікованої 1966 року у Видавництві „Свобода" п. н. „Обриси минулого" книжки спогадів Володимира Кедровського про діячів-українофілів, активних напередодні революції 1917 року, появилася минулого року у виданні Видавничої Спілки „Тризуб" у Вінніпеґу п. н. „1917 рік" нова велика книга спогадів В. Кедровського і про той революційний, визначальний в історії українських визвольних змагань період часу.

Полковник Володимир Кедровський не тільки має про що говорити, але й уміє живо й цікаво розповісти про те, що він пережив і знає. В історії визвольних змагань він записаний не лише як громадський і політичний діяч, а й як провідний військовик - організатор. Народжений 1890 року, він з молодих літ включився в діяльність Української Партії Соціялістів - Революціонерів і як член її Центрального Комітету був у 1917-1918 роках членом Центральної Ради, заступником голови Українського В і йськового Генерального Комітету в Києві і товаришем секретаря військових справ у тому часі. За Директорії був головним державним інспектором Армії УНР, а з осени 1919 до 1921 року послом Української Народної Республіки в Латвії, Естонії й Фінляндії. Як учасник описуваних ним подій, він добре поінформований і зорієнтований. Подані ним характеристики тогочасних дійових осіб, хоч, може, інколи й суб'єктивні, додають багато життя й реальности до створеного в нашій уяві їхнього образу.

Нова книжка спогадів Вол. Кедровського „1917 рік" стосується виключно подій названого року і обмежена проміжком часу восьми місяців — від березня до жовтня 1917 р. Не зважаючи на такий короткий час, автор зібрав на 526 сторінках цього тому силу матеріялу, важливого для відтворення загальної картини цих переломових місяців, розвитку подій і діяльности провідних діячів того часу.

Вслід свого становища й ролі в подіях 1917 року, автор спогадів присвячує головну увагу справам організації української збройної сили, яка єдино, як це він багато разів підкреслює, могла поставити будівництво української державности на твердий ґрунт. Неоціненна вартість цього тому спогадів Володимира Кедровського в тому, що він зумів показати на широкому полотні і з багатим документальним фактажем ті, здебільшого несприятливі, умови, в яких творилися зав'язки української збройної сили в ті пам'ятні дні революційної весни українського народу. Вбачали загрозу у формуванні українських збройних сил не тільки російські імперіялісти, від найзапекліших чорносотенців до найліберальніших лібералів, але й багато провідних українських діячів того часу, задивлених у такі чи інші соціялістичні міражі, переконані в можливості будувати державу — без війська, внутрішньої охорони, а то й державного апарату. З цього погляду спогади Кедровського багате джерело інформацій про ті часи.

Першу частину своїх спогадів починає Володимир Кедровський р о з повідями про своє перебування у Кавказькій Туземній або т. зв. Дикій Дивізії в перших місяцях 1917 року, про вихід із неї і згодом широко насвітлює ситуацію в його ж рідному Херсоні, в тодішній Одесі і далі в Києві, де він брав участь у Другому Всеукраїнському Військовому З'їзді.

Частина друга спогадів присвячена оглядові праці створеного на тому з'їзді Українського Військового Генерального Комітету, питанням українізації і творення українських частин у з'єднаннях російської армії і згодом історії формування уже цілком окремих військових українських частин — полку імени гетьмана Павла Полуботка і Богданівського полку. Широко насвітлений у цій другій частині запеклий опір, що його чинили проти організації українських збройних сил і російський Тимчасовий Уряд під проводом Керенського, і тодішнє російське командування, і проводи всіх без винятку російських партій. Закінчується ця частина ґрунтовним насвітленням, базованим на документах і голосах української та російської преси, справи т. зв. розстрілу Богданівського полку, виведеного під вогнем російських кірасирів із Києва на фронт.

У третій, кінцевій частині автор спогадів розповідає про переговори й угоду Центральної Ради із Тимчасовим Урядом, як і про переправи представників Києва в Головному Командуванні російськими арміями, і закінчує цю частину насвітленням перебігу Всеросійської Демократичної Наради в Петрограді, що в ній він брав участь, як представник Української Партії Соціялістів - Революціонерів разом з представниками інших соціялістичних українських партій.

Головний мотив спогадів Володимира Кедровського,

(Закінчення на стор. 3-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Ще про парк „Софіївка" в Умані

У „Свободі" з 15 і 16 січня ц. р. інж. Степан Симко* подав короткий нарис про парк „Софіївку" в Умані. Уважно прочитавши цей нарис, я прийшов до висновку, що автор читав літературу про згаданий парк лише совєтського видання, а що большевики обертають історією, як циган сонцем, фальшуючи історичні факти так, як їм потрібно, то в зазначеному нарисі є деякі неточності і неправдиві висвітлення історії згаданого парку.

Автор цих рядків не має під рукою жадних матеріялів, але протягом двох з половиною років учився в Уманському Сільсько - Господарському Інституті і з захопленням перечитував усі матеріяли щодо історії того парку в кімнаті - музеї згаданої високої агрономічної школи.

Отже, щодо самої назви „Софіївський парк". Ім'я Софії походить з вельможного роду Італії, на жаль, не можу пригадати, з якої саме частини. Лише пригадую, що її батько в Італії мав дуже великий і багатий парк. Граф Фелікс Потоцький одружився з Софією і привіз її з Італії у свої маєтки коло Умані (парку ще там не було). Графиня Софія дуже сумувала за батьківщиною і за парком свого батька, в якому провела дитинство і молодість. Щоб бодай частинно створити своїй жінці оточення, що нагадувало б їй Італію, — граф Потоцький збудував зазначений парк тими методами й засобами, що їх описує інж. Ст. Симко. Парк „Софіївка" не був найбільшим парком в Европі, бо в архівно-історичних матеріялах „Софіївки" записано, що була це мініятюра парку Софіїного батька в Італії.

Після 1920 року парк був перейменований на „Парк III Інтернаціоналу", і цю назву він мав аж до 1941 року. З вибухом совєтсько-німецької війни, III Інтернаціонал був розв'язаний, і назву парку большевики мусіли змінити.

До 1941 року це був „публічний" парк, де у совєтські державні свята влаштовувалося „всенародні гуляння".

Наприкінці XIX стол. там засновано „агрономическое училище", щось вище, як середня, але не як висока школа, бо високою агрономічною школою був агрономічний факультет при політехнічному інституті.

Таких „агрономических училищ" в Україні перед 1917 роком було кілька, але лише два були дуже популярними: херсонське, що готувало висококваліфікованих агрономів - рільників, і уманське, що готувало висококваліфікованих практичних агрономів садівництва і плодоягідництва.

Після 1920 року уманське „училище" було перейменоване на Уманський Сільсько - господарський Технікум з двома факультетами — рільничим і садо - городнім. І цей останній був дуже популярним аж до 1930 року.

До 1930 року технікуми в Україні були високими агрономічними школами, а після реорганізації системи освіти вони стали середніми школами, а інститути — високими. Всім випускникам технікумів т е х нікумівські дипломи обміняли на інститутські. Популярність цієї високої рільничої школи занепала після 1930 року, коли під час процесу СВУ виарештувано в и з начніших професорів, а в 1932 р. повні арешти обезголовили цю школу. І остаточно професорсько - викладацький колектив цієї високої школи був розгромлений під час постишевської ліквідації „гнізд українського буржуазного націоналізму".

В тій Уманській Високій Рільничій Школі була сильна підпільна організація Спілка Української Молоді. Керівник цієї організації був видав наказ членам СУМ'у вступати в члени комсомолу, навіть в партію і, прикриваючись комсомольськими та партійними квитками, переводити працю СУМ'у.

Іван М. Чинченко

* Це прізвище в „Свободі" помилково подано як Семко. — Ред.

ЗА ПРАВИЛЬНИЙ ТИТУЛ ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА

У „Свободі" з 24 січня ц. р. була вміщена статейка п. з. „Привітаймо нашого Архипастиря". Ідеться тут про те, щоб українці у вільному світі щиросердечно привітали голову Української Католицької Помісної Церкви Верховного Архиєпископа, Блаженнішого Кир Йосифа Сліпого з нагоди його уродин.

Розуміється, що цей сердечний обов'язок миряни Української Католицької Помісної Церкви супроти свого Архипастиря виконають, як це зроблять у к р аїнські організації, установи й товариства у духовому єднанні з Його Блаженством, що всіма силами реалізують величні ідеали нашого Архипастиря, а саме ідею єдности нашої Церкви та неподільности її проводу!

У кінцевому уступі згаданої статейки поручається коверти, що їх видала парафія св. Володимира і Ольги в Чикаго, які вже заадресовані ось так: „Суа Емінена Кард. Йосиф Сліпий". Гадаємо, що всі ті, які слатимуть побажання Його Блаженству, повинні дописати на тих ковертах такі слова: Арчівесково Маґґіоре, тобто правильний титул Первоієрарха Української Католицької Церкви. Відомо бо, що кардинал це почесний титул у Римо - Католицькій Церкві, а Кир Йосиф Сліпий є Верховним Архиєпископом з патріяршими правами. І і цей титул повинні ми, українці, вживати так у поточній мові, як і на письмі, а на ковертах зокрема.

Крайова Управа Т-ва За Патріярхальний Устрій Української Католицької Церкви

Михайло Біда
доктор економічних наук

ЕКОНОМІКА СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

(7)

Торговельні установи

Крамниць і універмагів є на Україні 20,057, ресторанів і їдалень 32,070 з 1.134,030 місць. Харчова промисловість має 6,871 підприємство.

Фінансові установи

Держбанк має 25 обласних філій, 518 відділів та 86 агенств, що їхні річні операції становлять 11.141,9 млн. крб. Ощадностевих кас є 12,724 з вкладами — 2,866,2 млн. крб. Будбанк має 126 установ, у тому числі 25 обласних контор, 4 міськуправління, 52 відділення, 45 уповноважених пунктів з оборотом 5,096,2 млн. крб.

Промислові підприємства

Усіх самостійних великих господарських підприємств на Україні є 7,743. Всіх млинів і круподерок — 19,733, вальцових — 1,839, жорнових — 17,684, механічних — 13,161, водяних — 1,620, вітряних — 4,872, з кінним приводом — 80. Всіх електрівень є 7,189 в тому числі 96 великих. Загальне споживання електроенерґії у 1965 р. становило 83,6 млрд. квт-г. Основним споживачем електроенерґії на Україні є промисловість, на яку припадає 70,6%. До великих електрівень на Західній Україні належать: Добротворська, Бурштинська, Роздольська, Калуська, Жидачівська та ін.

Світова продукція автомобілів у 1966 р.

ЗСА — 11,137,830, Західня Німеччина — 2,976,477, Англія — 2,177,261, Японія — 1,875,614, Франція — 1,616,153, Італія 1.175,548, Канада — 854,876, СССР — 616,000.

Освіта у 1965 р.

Всього Україна мала з 1965 р. шкіл — 35,405, всіх учнів — 8,523,900, а учителів — 357,500. Високих шкіл було 132, в них студентів 643,800, заочних 305,500. Кількість студіюючих за спеціяльностями: спеціялісти для промисловости і будівництва — 258,700, транспорту і зв'язку — 47,000, сільського господарства — 64,800, економіки і права — 36,800, охорони здоров'я — 36,700, фізкультури і спорту — 3,100, освіти — 191,800. У 1967 р. Україна мала 8,468,000 всіх учнів-студентів, з того висока школа — 739,100, середні школи — 718,700.

Для порівняння; у тому часі в цілому СССР було студентів 48.168,000, а в РСФСР — 26,186,000. В усіх високих школах СССР було 2,469,800 студентів.

Усіх науковців в СССР було 711,000, докторів наук — 152,000, академіків професорів — 13,000, доцентів — 52,000, старших наукових робітників — 30,000, молодших наукових робітників — 47,000.

Всіх наукових працівників у той самий час на Україні було 36,010, з чого у високих школах працювало 21.219, в науково-дослідних установах — 9,629; докторів наук було 1,751, кандидатів наук — 17,742.

Культурно-виховні установи

Україна має 11 радіостацій, 19 телецентрів, 11,194 поштових уряди, 126 музеїв. Журналів та періодичних видань виходить на Україні 245 з загальним тиражем 66,7 млн. примірників, газет — 2.566 з тиражем 12,5 млн.; театрів — 79, кінотеатрів — 25,442 з них 21,117 сільських, клюбів — 23,180. бібліосільських — 23,180, бібліотек — 35,077 із загальним числом книжок 127,580,000, готелів — 821, лазень — 1,430, пралень — 460, перукарень 4,200.

Членів професійних спілок на Україні є 13,617,029, членів комуністичної партії 1,829,638 і членів комсомолу 3,858,539.

Хоч від 1946 до 1964 р. збудовано на Україні 2,3 млн. будинків і газифіковано 1,6 млн. помешкань, житлова проблема й досі залишається одною з найгостріших.

Висновок

Економіка України та її продукційні ресурси займають друге місце серед усіх республік СССР. Хоч УССР становить лише 1/37 частину загальної території СССР, ще до другої світової війни вона мала більше ніж 1/5 всього населення Совєтського Союзу.

Україна дає більше ніж 1/5 врожаю пшениці, більше ніж 1/5 заготівлі м'яса і більше ніж ¾ продукції цукру.

Ща до другої світової війни продукція України становила більше, ніж 2/3 загальної продукції СССР у видобутку вугілля, залізної руди, витопу чавуну й сталі. Україна — це найбільша вугільна, металюрґійна та харчова база для всього СССР.

Високорозвинена в а жка індустрія України базується на мінеральних ресурсах Донецького, Криворізького та Львівсько-Волинського басейнів. Україна має також величезну металюрґійну індустрію: хемічна індустрія України забезпечує її господарство, зокрема виробляючи хемічні добрива для сільського господарства.

Численні електрівні, які працюють на вугільних відпадках, одержуваних з вугільних копалень, дають дешеву електричну енерґію. Також величезну силу електричного струму достачають гідроелектрівні, головне Дніпрогес, що зараховується до найбільших в Европі.

Важка індустрія України розташована у двох великих районах: 1) у Донецькому басейні, де знаходиться більшість копалень вугілля, більшість термо - електричних станцій і величезна кількість металюрґійних підприємств, а також у придніпровських районах, де концентруються сталеварні та нікопольські манганові поклади. 2) Дальші три важливі індустріяльні центри знаходяться в Харкові, Києві й Одесі, де розташовані різні промислові заклади включно з машинобудівельними підприємствами, які затруднюють багато кваліфікованих робітників.

Сільське господарство відіграє величезну ролю в економіці України. Її велика земельна площа використовується для вирощування пшениці, жита, вівса, проса, гречки, кукурудзи, картоплі, цукрового буряка, сої та інших бобових рослин.

Україна має дуже добрий клімат, який сприяє вирощуванню сільськогосподарських культур. На Україні є 179 цукроварень та цукрових рафінерій, а також всякого роду дестилярні та маслозаводи, консервні фабрики, гарбарні, млини, збіжеві склади (елеватори), м'ясні комбінати і т. п.

Треба відмітити, що найбільше українських промислових виробів та харчових продуктів вивозиться на північ до Росії. Туди вивозять також вугілля, рибу, металеві вироби, збіжжя, цукор, сіль, овочі, городину, та земний газ.

Під час другої світової війни Україна була страшенно спустошена не лише воєнними діями, винищенням її німецькими арміями, але й запланованою в Москві тактикою „спаленої землі". За статистичними даними тоді знищено 714 міст і селищ, 28 тис. сіл, 16 тис. промислових підприємств, 200 тис. промислових та виробничих будинків, 27,910 колгоспів, 872 радгоспи, 1,300 МТС, 32,930 шкіл. Шкоди, заподіяні економіці України, становили 285 млрд. крб.

Українська економіка повністю залежить від центрального уряду в Москві, тобто українські власті у Києві разом не можуть приймати будь-яких рішень без відома центральних комуністичних властей.

(Закінчення на стор. 4-ій)

ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО БРАТІВ У ПОТРЕБІ В ЮГОСЛАВІЇ!

ОДЯГИ, ВЗУТТЯ, НАКРИВАЛА і ХАРЧІ ПОСИЛАТИ НА АДРЕСУ:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
1213-1217 Summit Avenue
JERSEY CITY, N.J. 07307 Tel.: (201) 795-2155

ГРОШОВІ ПОЖЕРТВИ ПОСИЛАТИ НА АДРЕСУ:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
5020 Old York Road
PHILADELPHIA, PA. Tel.: (215) GLadston 5-3774

1917 РІК У СПОГАДАХ ВОЛОДИМИРА КЕДРОВСЬКОГО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

підкреслюваний багато разів в усіх частинах його книжки це винесене м переживань тих років переконання, що українській демократії не по дорозі з російською демократією. На численних прикладах ставлення окремих росіян чи й російських громадських та державних чинників Володимир Кедровський показує, з якою ненавистю ставилися до справи української окремішности й державности навіть ті з-поміж них, які на словах представляли себе українофілами або й навіть були українцями з походження. Якщо йдеться про цих останніх, то дуже часто саме вони були найбільшими негаторами і зненависниками українських незалежницьких змагань.

Полк. Вол. Кедровський

Для вивчення подій сімнадцятого року книжка спогадів Володимира Кедровського цінне і багатюще джерело фактів, свідчень і висновків. З цього погляду вона матиме своє значення не тільки для істориків і дослідників нової української історії, але також для широких кіл читачів, які хочуть пізнати недавню минувшину України і вчитися з її досвіду.

Як і в усіх мемуарах такого роду, в книжці полк. Володимира Кедровського багато суб'єктивних оцінок подій і дійових осіб. Цього свідомий і сам автор, заявляючи в передмові, що людина сама від себе відмовитися не може. Не надто прихильно ставиться він до видатного діяча того часу Миколи Міхновського, промовчуючи його заслуги в організуванні українських збройних сил і підкреслюючи в передмові, що Микола Міхновський, відомий як автор програмової незалежницької б р о шури РУП „Самостійна Україна", у своїй промові на Першому Українському Військовому З'їзді, що була видана п. н. „Відносини до війни" в Києві в травні 1917 року, „ні одного слова не сказав про самостійність України", натомість „кликав до співробітництва з російським Тимчасовим Урядом". Треба пригадати, що подібні декларації складали в той час також інші українські діячі, між ними й Симон Петлюра, а якщо йдеться про Тимчасовий Уряд, то його визнавала, з ним переговорювала й навіть укладала угоди вже після травня 1917 року також Центральна Рада під проводом М. Грушевського та В. Винниченка і Генеральний Військовий Комітет під проводом С. Петлюри і з участю самого автора спогадів Володимира Кедровського, про що розповідає він на багатьох сторінках своєї книжки.

Неприховано негативно ставиться В. Кедровський і до пізнішого Гетьмана, а в той час ще російського генерала Павла Скоропадського, відмовляючи йому заслуги в українізації о ч о люваного ним 34-го Корпусу російської армії і доводячи не надто переконливо, що заяви й дії ген. П. Скоропадського в цьому напрямку були... нещирі.

Можна мати застереження також щодо мови і особливо коректи у книжці „1917 рік". Але це справа видавництва, яке повинно було подбати про мовне зредагування й докладнішу коректуру цих цінних спогадів. Численні в них не тільки друкарські помилки, але трапляються й перекручені прізвища, військові дерміни (напр., ешалон замість ешелон і дуже багато інших). Вартісним доповненням книжки є доданий наприкінці індекс імен.

Друкувалися п е р вісно полк. В. Кедровського у вінніпезькому тижневику „Український Голос" і там же друкуються й дальші спогади цього ж автора про кінцеві місяці 1917 року. Треба сподіватися, що й вони незабаром появляться окремим виданням, як продовження і доповнення „1917 року" — першого в історії Української Національної Революції.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149-2 ав.

З Літературно - мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 19 лютого відбудеться там доповідь голови Головної Управи Об'єднання мистців українців в Америці Любомира Кузьми на тему: „Криза в сучаснім мистецтві". У музичній частині виступить піяніст Іван Череута. Початок о год. 8 веч.

Відзначення Роковин Самостійности України в Торонті

Українська громада в Торонті відсвяткувала проголошення в Києві історичних актів 22-го січня 1918 і 1919 років Самостійности та Соборности Української Народної Республіки.

Святкування були попереджені проклямацією „Українського Тижня від 18 до 25 січня мейором міста Торонта Денісоном та вивішенням в тому часі українського прапору на ратуші міста.

25-го січня в церквах відправлялися Служби Божі в наміренні українського народу, а по полудні було Свято Державности й Соборности України.

24-го січня в навечер'я вшановано величавим бенкетом достойного кол. прем'єра Канади Джана Діфенбейкера і правдивого приятеля українців з подякою за його виступи за право на самовизначення і державну незалежність українського народу. В бенкеті в концертовій залі готелю Рояль Йорк понад 600 осіб взяло участь і оваційно привітало приятеля українців Джана Діфенбейкера. Бенкет відкрив голова відділу КУК д-р О. Бойко, Владика Кир Ізидор започаткував молитвою, приявні відспівали дві коляди, проводив інж. Б. Максимець, бенкет закінчив молитвою митрофорний о. Фотій.

Сенатор П. Юзик представив Достойного гостя, який як адвокат, посол, і прем'єр заступав концепцію єдности Канади в задержанні різноманітних культур етнічних груп. Він домагався свободи і незалежности України та інших поневолених Москвою народів на форумі Об'єднаних Націй.

Діфенбейкер подякував зі зворушенням за вшанування і поділився своїми враженнями з недавної поїздки в Україну. Уважає, що канадійці повинні працювати для волі й свободи поневолених Москвою народів — України, Литви, Естонії та інших. Його промова кілька разів оваційно переривалася грімкими оплесками.

Найважливішою т о ч к ою програми було врученн я пропам'ятного золотого медальйону і грамоти, які передав д-р В. Кушнір, що приявні оваційно прийняли. На медальйоні на одній стороні портрет Джана Діфенбейкера довкруги з написом Father of Canadian Bill of Rights, на другій стороні український тризуб з написом Champion of Freedom, і підписами президента та голови відділу КУК у Торонті.

Була також мистецька програма, в якій студент В. Фроляк прочитав „Канадійську рапсодію" о. С. Семчука. Вокальний квартет „Верховина" під дириг. п-ні О. Глібович (В. Байрак Н. Геник Березовська, М. Глинка) при форт. аком. Ст. Клос відспівав три пісні.

В неділю 25-го січня відбувся Концерт, в якому в мистецькій програмі взяли участь хори: філії ОДУМ „Молода Україна" під кер. п-ні В. Родак при форт. супр. Н. Цибенко, який відспівав три пісні. Мішаний хор УНО під дириг. Ст. Гуміньовича також відспівав три пісні. Окрасою Академії були наші славні солісти — Люба Жук — піяністка виконала на високому мистецькому рівні поему оп. 11 Ол. Жука, „Прелюди" — Кос-Анатольського та трудну „Токкату" В. Грудина. Оперний Співак Андрій Добрянський відспівав „Зацвіла в долині" — Степового, „Заклик Кривоноса до козаків" — Данкевича, „Псалом" В. Барвінського. Він чарував всіх своїм голосом. Святкову доповідь прочитав молодий адвокат Роман Максимів. Несподіваним було прибуття Джана Діфенбейкера, якого учасники (понад 2,000) привітали оваційно оплесками.

На закінчення програми промовляв президент КУК о. д-р Кушнір вказуючи, що о торжественні відзначуванн я світлих подій нашої історії, мають не лише збуджувати нашу любов до батьківщини але і заохочувати нашу молодь помогти рідному народові на Україні здобути волю і незалежність. Свято закінчено відспіванням українського національного гимну „Ще не вмерла Україна".

Леоніда Вертипорох

Вийшла друком англомовна книга про Західню Україну

(Закінчення зі стор. 1-ої)

належній мірі п р о т и в н у сторону: польську і російську.

В першій частині (стор. 17-68) представлено національно-суспільний і політичний розвиток українців у межах Австро-Угорщини і зведено соціяльну увагу на постійні спроби українського національного проводу знайти мирне порозуміння з польським проводом, щоб зусилля обидвох народів скерувати скоординовано проти спільних ворогів визволення України і Польщі. Безуспішність цих заходів розбилися об панівний у тодішнім польськім проводі імперіялізм і шовінізм. Це мусіло довести до польської агресії в 1918 р.

В дальших частинах праця в переглядний спосіб дає образ правних підстав державного будівництва, його соборні змагання, організацію мілітарної сили для оборони проти агресії переважаючих сил Польщі, спроби дійти до реалістичного миру з Польщею в безпосередніх переговорах і при посередництві Найвищої Ради Мирової Конференції в Парижі.

Особливо важне зображення внутрішніх суспільно-політичних обставин у Західній Україні в тому часі та з'ясування на основі маловідомих жидівських джерел і урядових документів Уряду Зах. України державної політики щодо жидівської меншини.

Вся праця цікава для українського і неукраїнського читача, зокрема для всіх молодих, що хочуть знати правду про те, які помилки Заходу довели до сучасної світової кризи. Ціна книги в картоновій оправі 4 доляри, а в твердій полотняній оправі 5 долярів. Можна її набути у видавництві: Ukrainian Scientific Historical Library, P.O. Box 606, Scranton, Pa. 18510.

Чикаго відзначило врочисто Річниці Незалежности і Соборности України

Святкування під знаком молоді. Тисячі приявних на шкільних імпрезах, молодіжних організацій і головному Святі в Чикаго. Глибоко-продумана промова п р о ф. Івана Вовчука з Ню Йорку. Публіка на голов. Святі-Академії ентузіястично вітає Капелю Бандуристок - Сумівок з Дітройту. Українські комбатанти відбувають свій традиційний військовий апель — та беруть участь у церковних і громадських святкуваннях.

***

Найбільша числом Школа Українознавства в ЗСА, що її веде Учительська Громада в Чикаго під управою дир. А. Антоновича, відзначила день 22-го Січня окремою шкільною імпрезою при співучасті понад 700 учнів і учениць, учительського збору та батьків. На будинку Школи св. о. Николая, де приміщуються шкільні кляси цієї установи, повівав український національний прапор.

Подібні шкільні імпрези відбувалися також і в інших школах і курсах українознавства на терені Чикагської Метрополії, зокрема на Середньому і Далекому Півдні і Півночі Чикаго, як також у недалекому Палатайні, де крім цього місцева українська громада влаштувала 1-го лютого в залі місцевої української катол. церкви окреме Свято, на якому виступив Хор Юного СУМА ім. Павлушкова з Чикаго під упр. проф. Б. Дзуля, а свят. слово виголосив п. М. Куляс. Українські комбатанти різних кол. військових з'єднань, об'єднані в Міжкомбатантському Комітеті (голова п. Б. Кашуба), відбули традиційний військовий апель та взяли участь з прапорами у церковній соборній відправі св. Володимира і Ольги та у загальному святі.

Головне Свято - Академія в пошану Актів Незалежности і Соборности з 1918/19 рр. відбулося в Авдиторії Шопена в неділю, 25-го січня. Внесенням на гарно прибрану символічною св. Софією в Києві сцену прапорів українських комбатантських організацій Чикаго, та молодіжних сумівських і відспіванням американського гимну відомою солісткою Хр. Липецькою розпочалася імпреза. Мейор міста Чикаго, Ричард Дейлі, видав окрему Проклямацію з приводу цих святкувань, закликаючи населення міста відзначит и день 22-го січня — як Український День. Зміст цієї Проклямації відчитала п-і Марія Шпікула, відома союзова і громадська діячка.

Головну промову з приводу історичних річниць 1918-1919 рр. — виголосив проф. Іван Вовчук з Ню Йорку, який з'ясував історичне тло подій зперед 50-ох літ, значення історичних Актів та пов'язав вміло з теперішнім станом, в якому знайшлася поневолена Україна, та визначив актуальні завда н н я української спільноти у вільному світі. Цю промову вислухали приявні уважно, і то не лише старші, але і численна молодь. Публіка нагороджувала промовця грімкими аплявзами.

В мистецькій частині Академії виступив знаменитий Ансамбль Капелі Бандуристок Осередку Сума ім. Орлика з Дітройту під мистецьким керівництвом маест р а Петра Потапенка. Ансамбль запродукував Монтаж, присвячений Роковинам Незалежности і Соборности з текстів різних українських авторів — Б. Лепкого, І. Франка, Л. Полтави, Г. Черінь, І. Багряного, — переплітаючи деклямації стрілецькими і повстанськими піснями цілого Хору.

В другій частині виступили Бандуристки з низкою народніх і повстанських пісень, закінчивши свій виступ могутньою піснею про Петлюру в аранж. П. Потапенка. Кожну точку учасники Свята вітали довготриваючими оплесками. Ансамбль виступив в оригінальних українських національ. строях. Окрема згадка належиться першорядним солісткам Ансамблю, без яких тяжко уявити собі цілість цієї мистецької одиниці. Ними є: п-і Валентина Биковець, Христя Липецька, Мирослава Брездень, Ольга Денисенко, Галина Кравченко та Ліда Казанівська.

Українським національним гимном, що його відспівав Ансамбль і всі приявні, закінчилося це величаве Свято-Академія, влаштоване заходами Відділу УККА при Лізі УПА в Чикаго. Приявні на Академія 1000 осіб, в тому багато молоді.

З приводу 52-ої Річниці проголошення Незалежности України конгресмен Френк Аннунціо (7-ий Конгр. Дистрикт, Ілл.) виголосив відповідну добру промову в Конгресі, поміщену в Конгр. Рекорді з 27-го січня, при чому згадав про важливіші організації українсько - американської громади в Чикаго, вказуючи на пова ж н і здобутки цієї громади в різних ділянках суспільно-громадського життя та висловлюючи надію, що ідеї і змагання українського народу за свою незалежність, затверджені волею цього народу перед 52 літами, мусять вкінці здійснитися, мимо тоталітарного режиму, що запанував від багатьох літ в Україні.

В. Н.

МУЗИКА І СПІВ У ШКОЛАХ УКРАЇНИ

„У багатьох школах заняття не проводяться, або ж проводяться малокваліфікованими спеціялістами. Немає клясів для зайнять з музики і співів, приміщень для позаклясної роботи". Газета „Культура і життя' з 5-го лютого навіть вістку про музично-вокальну освіту в початкових і середніх школах співучої колись України назвала „А віз і нині там": „Бракує спеціяльних підручників та посібників, відповідних комплектів грамплатівок, а головно — бракує кадрів". У Кіровоградській області, напр., в самому обласному місті з 35-ти загальноосвітних шкіл тільки 14 мають лекції з музики і охоплюють лише 400 дітей, а по всій області тільки в 50 таких школах учні вивчають елементарні відомості з тієї ділянки.

Роковини 22-го січня в Гартфорді

Гартфорд, Конн. (Д-р О.Т) — Стараннями місцевого Відділу УККА при співучасті усіх організацій міста відбулося 1-го лютого „Свято Незалежности й Соборности" в залі Українського Народного Дому.

Свято започатковано виконанням американського гимну. Інж. М. Красій прочитав проклямацію губерна т о р а стейту Коннектикат, достойного Джана Демпсі, і проклямацію посадника м. Гартфорду, дост. Антоніни Юселло. День 22-го січня був проголошений „Днем Української Незалежности", і на стейтовому капітолю та міській ратуші повівали українські національні прапори поруч американських.

Голова місцевого Відділу УККА, інж. О. П р и ш л я к, привітав присутніх, подякувавши всім за моральну та матеріяльну підтримку н а загально - громадські цілі, а відтак представив головного промовця д-ра Я. Туркала.

Д-р Я. Туркало заторкнув ряд питань, що є дискусійними, і їх не треба порушувати на святах загально-громадського характеру, як „Свято Незалежности й Соборности".

Після промови виступив відомий оперний співак, басбаритон, Андрій Добрянський, член „Метрополітан Опери", започаткував с в о ю програму піснею „Зацвіла в долині" муз. Я. Степового, сл. Т. Шевченка. Відтак арією „Звернення Кривоноса до кобзарів", з опери „Богдан Хмельницький" К. Данкевича, зачарував своїм голосом присутніх.

Після п. А. Добрянського інж. Я. Лучкань виголосив промову по англійськи. Другу частину своєї програми соліст Добрянський почав твором В. Барвінського „Псалом 94". Присутні „побожно" слухали виконання ц ь о г о твору п. А. Добрянським, який закраскою свого голосу, легкістю переходів з низьких позицій до високих і навпаки та дикцією звеличав твір В. Барвінського як один з високо мистецьких творів. Не було більшої приємности як слухати спів п. А. Добрянського при акомпаніяменті п. В. Стецури, за що треба признати йому гратуляції. „Думою", одною з найновіших композицій д-ра І. Соневицького до слів В. Пачовського, соліст закінчив свою програму. Невгаваючі оплески винагородили п. А. Добрянського, як також і п. В. Стецуру. Тоді народною піснею „Ой запив козак" в обробці М. Лисенка мистець приєднав собі ще більше похвал.

Хор „Діброва" під дириґентурою інж. О. Пришляка відспівав „Кавказ" муз. К. Стеценка, ар. О. К о ш и ц я. Учениця Школи Українознавства, Н. Якимів, продеклямувала на тлі хору вірш „22-ий с і ч е н ь". П і с н е ю „Марш молоді" хор „Діброва" закінчив мистецьку частину свята. Відспіванням національного гимну „Ще не вмерла Україна" закінчено Свято. Від Відділу УККА дякую п. А. Добрянському, що своїм добором репертуа р у звеличав наше свято. Думаю, що всі будуть згідні зі мною, коли побажаю нашому співакові багато успіхів у його дальшій кар'єрі, як також не забувати ширити красу української пісні по цілому світі.

В МІСТІ НЮ ЙОРК ХОЧУТЬ ЗБІЛЬШИТИ на 25 відсотків комірне, а в сусідним стейті Ню Джерзі збільшили стейтовий податок до 5-ох відсотків. Чотири більші організації власників помешкань в місті Ню Йорк предложили Міській Управі плян збільшити на 25 відсотків комірне від 1.3 мільйона мешканевих апартаментів, але частину з цього збільшеного комірного власники домів мали б призначити на направу мешканевих будинків. Губернатор стейту Ню Джерзі Вілліям Т. Кейгілл підписав закон про збільшення податку від продажу товарів, який тепер становить 3 відсотки, а від 1-го березня становитиме 5 відсотків. При підписуванні цього непопулярного податку не було нікого, хто хотів би дістати пам'яткове перо.

Ділимося сумною вісткою з Ріднею і Знайомими, що в понеділок, 9-го лютого 1970 р. в Бронксі, Н. Й. упокоївся в Бозі по короткій і важкій недузі наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО і ДІДУНЬО

бл. п.
ГРИГОРІЙ ВИТОВИЧ

проживши 78 р., нар. в с. Полівці, пов. Чортків, Україна, довголітній член 361 Відділу УНСоюзу в Ню Йорку.

ПАНАХИДА — в четвер, 12-го лютого ц. р. о год. 8:30 веч. в похоронному заведенні Boyerton при Webster Ave. & 188 St., Бронкс, Н. Й. (Похороном занимається похоронне заведення Йосифа Сенковського).

ПОХОРОН — в п'ятницю, 13-го лютого 1970 р. з того ж похоронного заведення о год. 10-ій ранку до церкви Преч. Діви Марії при 84 вул. а опісля на цвинтар Woodlawn.

В глибокому смутку:
дружина — АННА
донька — ОЛЯ
зять — ЙОСИФ ПАКОШ
внуки: ХРИСТИНА, ЙОСИФ і АННЕТ
та дальша і ближча Родина тут і в Україні

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 10-го лютого 1970 р. відійшла від нас на Вічний Спочинок на 46-му році життя наша Найдорожча ДРУЖИНА, ДОНЬКА і МАТИ

бл. п.
АННА БАЙКО

уроджена в Україні в с. Денисові, Тернопільщина.

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 13-го лютого 1970 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Quinn Funeral Home при Broadway і 36-ій вул. в Асторії.

ПОХОРОН в суботу, 14-го лютого 1970 р. о год. 9-ій ранку з Української Католицької Церкви Чесного Хреста в Асторії, звідтіля на цвинтар St. Raymond в Бронксі, Н. Й.

Горем прибиті:
муж — ТЕОДОР
доньки — ОКСАНА і ДАРІЯ
мати — МАРІЯ
Близька і дальша Рідня тут і в Україні

Замість квітів на могилу нашого Дорогого Вуйка
сл. п. д-ра ВОЛОДИМИРА БІЛОЗОРА
кол. сот.-лікаря УСС і УГА
складаємо 25.00 долярів
на Дар Українському Воєнному Інвалідові.
Інж. Омелян, Марія і Зеня СМІШКЕВИЧІ
Д-р Любомир й Оксана КУЗЬМАКИ

Крім квітів на свіжу могилу нашого Дорогого й Незабутнього Брата, Стрийка і Шваґра
сл. п. ВОЛОДИМИРА СМІШКЕВИЧА
складаємо 50.00 долярів
на Малу Семінарію в Римі.
Інж. Омелян, Марія і Зеня СМІШКЕВИЧІ
Д-р Любомир і Оксана КУЗЬМАКИ

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого Брата і Вуйка
бл. п. ЯРОСЛАВА СКЛЕПКОВИЧА
зложили на Фонд Допомоги потерпілим від землетрусу в Баня Луці:

Ольга СОФЕНКО, Оксана і Юрій СОФЕНКО	$25.00
Анна АЛИСЬКЕВИЧ, Ляля і Роман АЛИСЬКЕВИЧ	25.00
Ірена і Кирило ГРИГОРОВИЧ	25.00

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. д-ра ТЕОДОСІЯ КОМАРИНСЬКОГО
на жертви землетрусу в Югославії
по 10.00 долярів складають
Роман і Орися ВИННИКИ
Мирослав і Надія ШМИГЛІ

КОНКУРО КНИГОЧИТАННЯ ДЛЯ МОЛОДІ

Бібліотека Пласту і Рідної Школи у Філядельфії, що її ведуть курені старших пластунок і пластунок-сеньйорок „Чортополохи", існує вже 11 років. Це порівняно невелика (3,500 томів), фахово ведена, швидко зростаюча та повна цікавих нових українських книжок бібліотека, що має живий контакт із читачем: в 1969 році, наприклад, випозичила вона своїм трьом сотням зареєстрованих членів 1700 томів. Бібліотека вважає своїм завданням стимулювати книгочитання серед української громади, а зокрема заохочувати до читання українську молодь. З цією метою Бібліотека Пласту і Рідної Школи проголошує:

КОНКУРС КНИГОЧИТАННЯ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Участь у конкурсі можуть брати юначки та юнаки від 14-го до 18-го року життя, без уваги на те, де вони проживають. Конурс охоплюватиме книжки українською мово і чужомовні книжки про Україну. Щоб брати участь у конкурсі не треба писати обширних змістів із кожної прочитаної книжки, а тільки відповісти на запитник, що включатиме контрольні питання. Критеріями для оцінки відповідей будуть кількість і якість прочитаних книжок, оригінальність відповідей, добре володіння українською мовою. Відповідь оцінюватиме жюрі, в склад якого входять три члени управи Бібліотеки Пласту п-ні Тарнавська, Марія Одежинська та Анна Максимович. Переможцям конкурсу призначені 3 грошові нагороди:

1 нагорода — 25 долярів
2 нагорода — 15 долярів
3 нагорода — 10 долярів.

Всі, хто бажав би взяти участь у конкурсі, мусять зголоситися по запитник і ближчі вказівки найпізніше до 1-го травня 1970 р. на адресу бібліотекаря:

Mrs. Marta Tarnawsky, 4626 North 13th Street, Philadelphia, Pa. 19140.

Українські часописи, яким залежить на тому, щоб заохочувати до книгочитання українську молодь, просимо передрукувати цей заклик.

В Ню Йорку відбулися наради Метрополітального Відділу ПАБНА

Ню Йорк, Н. Й. — Тут в неділю 1-го лютого 1970 р. в Домі Організацій Українського Визвольного Фронту відбулися ширші сходини-наради Організації Прихильників АБН в Америці (ПАБНА), Український Відділ, які відкрив інж. Михайло Шпонтак, голова ПАБНА в Ню Йорку. Нарадами проводила президія в складі: д-р Т. Крупа — голова, д-р С. Галамай, заступник і п. Д. Мотрук секретар. Після відчитання листа д-ра Н. Процика, голови Г. У. ПАБНА, відчитано дві доповіді: мгр. В. Кульчицького на тему „Українська закордонна політика і АБН" та п. М. Шпонтака „Організаційно-програмові проблеми ПАБНА.

Мгр. В. Кульчицький переконливо представив, що визвольна революція під теперішню пору в Україні та в інших поневолених Москвою країнах є можлива через синхронізацію визвольних рухів та тіснішу співпрацю поневолених Москвою народів. Співпраця цих народів повинна, на думку доповідача, простягатись також на народи недавно поневолені чи тільки загрожені Москвою, наприклад, такі як Ізраїль і інші.

Інж. М. Шпонтак вказав на ідейно-структуальні основи заснованої двадцять років тому ПАБНА, на потребу включення до праці ПАБНА більшого числа української молоді та вичислив деякі найближчі завдання, які стоять перед нами, між ними протиакція в обороні гуманности в часі святкування „гуманіста" Леніна ЮНЕСКО-м і совєтськими місіями у вільному світі, відзначення Тижня Поневолених Народів, створення Фундації Волі для здобуття фондів на затруднення обсерватора ПАБНА в ОН та втримання бюра ПАБНА у Вашинґтоні, нав'язання ближчих зв'язків з такими організаціями як „Фрі Пацифік Асосіейшен" тощо. М. Шпонтак запропонував створити в Ню Йорку Метрополітальний Відділ ПАБНА з включенням до нього і сусідніх стейтів для кращого ведення зовнішньої праці Організацій УВФ. Після дискусії присутні прийняли запропоновану пропозицію. В дискусії над доповідями забирали голос між іншими такі панове: інж. А. Забродський, Л. Мигаль, проф. І. Вовчук, мґр. Е. Лозинський, п-ні Д. Степаняк, д-р С. Галамай, В. Лавро, Д. Мотрук та інші.

Після дискусії вибрані до Комісії такі особи: інж. М. Шпонтак, Д. Мотрук, д-р О. Соколишин, д-р Т. Крупа, М. Коцко, Л. Пришляк, інж. А. Забродський, мґр. В. Кульчицький, п-ні Д. Степаняк, д-р С. Парубчак, д-р В. Савчак, д-р Я. Дацьків. Повища Комісія займеться організаційним завершенням Українського Метрополітального Відділу ПАБНА в Ню Йорку, в центрі всесвітньої інформації в двадцяту річницю заснування Прихильників АБН в Америці та заінкорпорованої в стейті Ню Йорк.

На нарадах ПАБНА, Г. У. ООЧСУ репрезентував голова Іван Винник, Г. У. СУМА В. Левенець, 2-й Відділ ООЧСУ М. Твердовський, Т-во УПА І. Ділай, а Осередок СУМА Ню Йорк В. Лавро.

М. Ш.

НА ДОПОМОГУ ЖЕРТВАМ НАРОДОВБИВСТВА У БІЯФРІ

Леонід Полтава у своїй статті-заохоті „Український доляр для Біяфри" („Свобода" від 30 грудня 1969) писав:

„. . . Навіть якщо знеможена самостійна Біяфра збройно програє — ніколи не забуде жесту вільної України."

Українці у Блумінґтоні, Індіяна, які пов'язані своєю працею з тутешнім університетом (Університет Індіяна) відзначили цьогорічний день 22-го Січня, дату проголошення Незалежности й Соборности Української Держави, датками на жертви народовбивства, що його переводить від 30 місяців Нігерія над народом убо в Біяфрі, під досвідченою рукою червоної Москви, яка — як загально знано — штучно викликаним голодом в Україні, в роках 1932-33 знищила ок. 7 мільйонів українців.

Жертводавці: д-р Максим Бойко — 5 дол.; Роман Данилевич — 10 дол.; мґр Микола Кравчук — 5 дол.; д-р Андрій Турчин — 5 дол.; Дарія Тершаковець — 5 дол.; д-р Юрій Фединський — 10 дол. Разом — 40 дол.

Якщо не буде вигляду, щоб ці гроші дісталися до рук виморюваного голодом Біяфри, прохаємо спрямувати їх на адресу організації, що займається опікою втікачів з Біяфри, які перебувають на терені Африки. Пожертви передано до УККА.

Українці Блумінґтону, Індіяна

Джерзі Сити відзначило роковини Крут

Джерзі Сити, Н. Дж. — Молодечі організації СУМА та Пласту дружно відзначують роковини бою під Крутами. 1-го лютого ц. р. наша громада в Джерзі Сити мала змогу побачити знов гарну програму своєї молоді, якою то праграмою можна похвалитися. Тут заслуга виховників з рядів СУМА та Пласту. Члени СУМА та Пласту не дають загинути славній боротьбі за волю України. Вони вшанували поляглих юнаків під Крутами.

Свято попередив спільний Апель, що його провели станичний Пласту В. Харченко та булавна СУМА Анна Дидик. Після перегляду та звіту колон, молодь розпочала святочну програму, якою провадила булавна СУМА Анна Дидик. Вона накреслила ціль свята.

Вірш „Слово про полк піхоти" Ігоря Антоновича виголосила ст. пл. Оля Грицай, реферат прочитала ст. пл. Люба Кравчук, пісню „Зірвалася хуртовина" в супроводі бандур виконало юнацтво СУМА. Вірш „Ми стоїмо" Б. Бори деклямувала юначка СУМА Марійка Королишин, вірш „Слово української дитини" Юри Шкрумеляка виконали новаки Пласту — Адріян Кравченюк,, М. Левко, Тарас Сохан, Володимир Шевчук та ст. пл. Богдан Сененко. Вірш „Вогненне слово" Миколи Щербака деклямували старші юначки СУМА — Нуся Вох, Ліда Гаврилюк, Оля Бойко, Ірина Шеремета та подруга Анна Дидик. Пісню „В зеленім гаю" виконали пластунки з роя Чайка, а інсценізацію до пісні виконали Марія Гавелко та Юліян Дикий. Вірш „Крути" рецитували юнаки з роя „Вовки" Євген Котик, Юрій Кух, М. Левко та Володимир Полегенький. Інсценізацію „Червоні маки" з висвітленням красвидів виконали спільно пластуни і сумівці, з Пласту виступали Люба Сіра та Маркіян Титла, з СУМА подруга Анна Дидик та Оксана Шеремета, висвітлював красвиди ст. пл. В. Харченко.

Свято закінчила подруга Анна Дидик. Загальний успіх дуже добрий, молодь відчула, що публіка, яка заповнила залю вщерть, оцінювала їхню працю не тільки своїми оплесками, але і сльозами радости та вдячности, що з'являлися на очах.

Ми горді та вдячні тим батькам, які посилають своїх дітей до СУМА і Пласту. Ми дякуєм виховникам обох згаданих організацій.

Свято закінчили всі присутні співом „Ще не вмерла Україна".

Дмитро Вох

ЗБІРКА „ХОРОВІ ТВОРИ 1920-х РОКІВ"

По десятирічних нагадуваннях хорових колективів видавництво „Молода Україна" випустило збірник пісень з нотами "Хорові твори 1920-х років", що мали б репрезентувати українську хорово-музичну культуру того часу. У 1920-х роках більшість композиторів творили за власним бажанням й уподобанням, і так виникли чимало цікавих творів, що не ввійшли до виданої збірки: новаторські твори П. Козицького, в тому й його славетний „Плач Ярославни", кращі твори М. Вериківського та Л. Ревуцького й ін. „Культура і Життя" з 1-го лютого зазначила, що „з кількох сотень творів понад 20 авторів упорядник В. Брусс відібрав до збірки лише 25 зразків".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 14-го ЛЮТОГО 1970 р.

КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Січ — 182 Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Централі, 240 Hope Ave., Passaic, N.J. На порядку: вибір делеґата на 27-му конвенцію УНС і плачення вкладок. — Управа.

БАЛТІМОР, Мд. Річні збори Т-ва І. Франка — 337 Відд. о год. 7ій веч. в домі „Самопомочі" при 239 S. Broadway. На порядку нарад: звіти Управи, Контр. Комісії, дискусія над звітами, вибір нової Управи на 1970 р. та Контр. Комісії. По зборах відбудуться місячні збори, на яких буде вибрано делеґата і заступника на 27-му конвенцію УНС. Проситься чл. прибути на збори. — Управа.

НЕДІЛЯ, 15-го ЛЮТОГО 1970 р.

ВЕСТ ІСТОН, Па. Річні збори Т-ва Є. Коновальця — 438 Відд. о год. 2-ій по пол. в церковній залі. На порядку: вибір нової Управи на 1970 р. та злука Відділу з іншим в справі вибору спільного делеґата на 27 конвенцію УНС. Проситься чл. прибути. — С. Терлецький, секр.

БРІДЖПОРТ, Конн. Збори Т-ва Укр. Січ — 59 Відд., о год. 2-ій по пол. в УНДомі, 500 Галлет вул. На порядку дня: вибір делеґата на 27 конвенцію УНС. Нова Управа на 1970 р.: С. Гуменюк, предс., О. Вайда, заст., Т. Сливінський, рек. і заст. фін. секр., М. Галькевич, фін. секр. Трості: С. Гуменюк, М. Галькевич, Т. Сливінський. Контр. Комісія: М. Стахів, Я. Гура, В. Пелещук. Збори Т-ва відбуваються кожного місяця в третю неділю. — Управа.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Річні збори Т-ва Т. Шевченка — 64 Відд. о год. 2:30 по пол. у Вінярського на 482 Мейн вулиці у Патерсоні. Є дуже важні справи. Проситься чл. прибути. — І. Бурний, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Т-ва Любов — 45-ий Відд. о год. 11:30 ранку в Домі У. А. Горожан при 849 N. Franklin St. Проситься чл. прибути і вирівняти залеглі вкладки. — Управа.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. Звичайні місячні збори Т-ва Запор. Січ — 206 Відд. о год. 1-ій по пол. в парафіяльній залі, 74 Гаррис Аве. На порядку: вибір делеґатів на 27 конвенцію УНС та інші важні справи. Проситься чл. прибути на збори. — В. Кіндефорський.

ВЕСТ ІСТОН, Па. Місячні збори Т-ва Б. Хмельницького — 137 Відд. о год. 2-ій по пол. в залі А. У. Горож. Клюбі На порядку: вибір делеґата і заступника на 27 конвенцію УНС. Нова Управа на 1970 р.: Г. Пращик, гол., В. Боднарський, заст., Є. Колодруб, секр., І. Дрозд. заст., М. Колодруб, кас., І. Когут, заст. Контр. Комісія: І. Дещ, Й. Колодруб і Ю. Терлецький. Надз. Хворих: Д. Вересюк і П. Шмагала. Проситься чл. взяти участь у зборах. — Управа.

СЕРЕДА, 18-го ЛЮТОГО 1970 р.

ВЕСТБУРИ, Н. Й. Збори 267 Відд. о год. 7:30 веч. в канцелярії голови Відділу адв. І. Флиса при 98 2-га Евеню в Ню Йорку. В програмі: вибір делеґатів на 27 конвенцію УНС. — Ґльорія Толопка, секр.

СУБОТА, 21-го ЛЮТОГО 1970 р.

ДЕНВЕР, Кольорадо. Річні загальні збори Т-ва Л. Українки — 226 Відд. о год. 7 веч. в Пластовому Домі при 40 і Пекос. На порядку: звіт Управи за минулий рік та вибір нової на 1970 р. Після річних зборів — місячні, на яких буде вибір делеґата на на 27 конвенцію УНС. Проситься чл. прибути. — Управа.

НЕДІЛЯ, 22-го ЛЮТОГО 1970 р.

ЧИКАҐО, Ілл. — Середній Південь. Річні загальні збори Б-ва св. Арх. Михаїла — 157 Відд. о год. 3-ій по пол. в залі при 1923 Зах. 51-ша вул. Після загальних зборів відбудуться місячні, на яких буде вибраний делеґат на 27 конвенцію УНС. Проситься чл. точно прибути на означений час. — Управа.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Річні загальні збори Б-ва св. Димитрія — 288 Відд. о год. 11:30 ранку в церковній залі при 1826 Кенмор Аве. На порядку: вибір управи на 1970 р. та делеґата на 27 конвенцію УНС. Проситься вирівняти залеглі вкладки. — Управа.

БРУКЛИН, Н. Й. (Савт). Звичайні місячні збори Б-ва св. о. Миколая — 293 Відд. о год. 10-ій ранку, після першої Служби Божої, в церковній залі, 258 — 19-та вулиця. На зборах буде вибір телеґатів на 27 конвенцію УНС. Проситься чл. прибути на ці збори. — Марія Демидчук, секр.

ЧИКАҐО, Ілл. Річні загальні збори Б-ва св. Володимира — 114 Відд. о год. 11:30 ранку в парохіяльній залі св. Володимира, 2250 В. Кортез вул. Якщо на визначений час не явиться приписана статутом, потрібна скількість членів, тоді Загальні річні збори відбудуться на годину пізніше при всякій скількості приявних і будуть правосильними. Приявність всіх членів є обов'язкова. — М. Нікольс-Ткачук, гол., В. Вережан, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ЕКОНОМІКА СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Українська економіка базується на комуністичних доктринах К. Маркса, тобто є тоталітарно-пляновим господарством, власником якого є окупаційна Росія.

Література

СССР в цифрах в 1966 году, краткий статистический сборник, Москва, 1967, Центральное Статистическое Управление при Совете Министров СССР.

Народное Хозяйство СССР в 1961 году,, Статистический ежегодник, Центральное Статистическое Управление при Совете Министров СССР.

Українська Радянська Енциклопедія, том 17, Академія Наук УРСР — Київ.

Національний доход Української ССР, Видавництво Академії Наук УРСР — Київ — 1963.

Економіка Радянської України 1967, щомісячний політико-економічний журнал держплану УРСР та Інституту Економіки Академії Наук УРСР.

Народне Господарство Української РСР, Статистичний Збірник, Державне Статистичне Видавництво Київ — 1957, Центральне Статистичне Управління при Раді Міністрів СРСР. Статистичне Управління УРСР.

О. О. Нестеренко, В. К. Куц, І. П. Терещенко, М. Р. Ярмолинський, С. Г. Сігов, А. В. Капшур, Національний доход УРСР в період розгорнутого будівництва комунізму, Видавництво Академії Наук УРСР.

Н. Н. Баранский, Экономиспективе, Государственное Издательство Географической Литературы, Москва 1962.

Проф. Г. Н. Черданцева, проф. М. П. Нікітіна, доц. Б. О. Тутихіна. Економічна Географія СРСР, Державне Учбово-Педагогічне Видавництво „Радянська Школа", Київ — 1961.

Економіка соціялістичних промислових підприємств, Державне Видавництво політичної літератури УРСР, Київ — 1960.

Напрям спеціялізації і комплексного розвитку Київського економічного адміністративного району, Видавництво Академії Наук УРСР, Київ — 1962.

Reader's Digest 1968, Almanac and yearbook, Pleasantville, New York.

(Кінець.)

ТАРЗАН, Ч. 6321. Здерли маску з одного обманця

Ми дістали тут одного ошуканця, вожде Меду! Твій насонний напій розкрив його!

Це маска „обія" одного, що звав себе Речо, підступний чоловік „обія" скарабів!

Багато турбот він накоїв мирним людям!

Правду кажеш, Тарзане!

Він — не африканець! Я знаю це обличчя від довгого-довгого часу!